

ταση του ΤΕΕ/ΤΚΜ για τη σύσταση επιτροπής, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων.

Ως ανέφικτο αντιμετωπίζει το σενάριο της απαλλοτρίωσης από το δημόσιο και ο αντιδήμαρχος Αρχιτεκτονικού, **Νίκος Ταχιάος**, ο οποίος σημείωσε ότι **«το ζητούμενο είναι να αποφασίσουμε πρώτα από όλα τι εννοούμε με τον όρο “προστασία” και να δημιουργήσουμε το απαιτούμενο θεσμικό πλαίσιο»**. Σύμφωνα με τον κ. Ταχιάο, η δημόσια διοίκηση δεν μπορεί να εκπροσωπείται πλέον στον διάλογο για το ΦΙΞ με ευκολία, γιατί αν αυτό συνεχιστεί, «μπορεί σύντομα να μην υπάρχει ΦΙΞ». Ο ίδιος επεσήμανε ότι **το «κλειδί» της όλης υπόθεσης είναι ο οικονομικός παράγοντας**, αφού «η λύση έχει να κάνει με τις οικονομικές πτυχές της όλης υπόθεσης».

Τις προτάσεις της μόνιμης επιτροπής Αρχιτεκτονικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ΤΚΜ για το βιομηχανικό συγκρότημα συνόψισε από την πλευρά της η κ. Μεταλληνού, εμμένοντας στην **ανάγκη συσχετισμού των ιστορικών εγκαταστάσεων με αναπτυξιακές δραστηριότητες και στην επιλογή χρήσεων με πολυλειτουργικό χαρακτήρα** και δυναμική απήχηση στην καθημερινότητα της πόλης. Η κ. Μεταλληνού αναφέρθηκε επίσης στην πρόταση του ΤΕΕ για την εκπόνηση master plan και τη σύσταση οργάνου, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων, ώστε να προκύψει μια κοινά αποδεκτή πρόταση και να μην υπάρξουν άλλες προσφυγές στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Πρόθυμο να σταθεί αρωγός στο εγχείρημα για τη διάσωση του ΦΙΞ είναι το υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης, δεδομένου ιδίως ότι το πρόβλημα χρήζει άμεσης αντιμετώπισης, όπως τόνισε ο γενικός διευθυντής του ΥΜΑΘ, κ. **Παρθενόπουλος**. **«Αυτό στο οποίο πρέπει να καταλήξουμε, είναι τι θα κοστίζει το όλο εγχείρημα, ποιος θα ωφεληθεί και ποιος θα πληρώσει. Πρέπει να αναζητήσουμε λύσεις με βάση τον οικονομικό παράγοντα»**, είπε χαρακτηριστικά και πρόσθεσε ότι «πλέγμα κινητήρων δίδεται στους ιδιοκτήτες διατηρητέων κτιρίων αρμοδιότητας του ΥΜΑΘ» (αλλά το ΦΙΞ ανήκει στην αρμοδιότητα του ΥΠ.ΠΟ). Ως μέρος ενός ευρύτερου ενιαίου συνόλου αντιμετωπίζει το ΦΙΞ η κ. **Κηπουρού**. **«Το ζητούμενο δεν πρέπει να είναι μόνο η διαχείριση του βιομηχανικού συγκροτήματος, αλλά το να αποτελέσει μέρος ενός νέου, ενιαίου, ευρύτερου συνόλου στην περιοχή»**. Άρα, πρέπει να μελετηθεί η ευρύτερη περιοχή, για μια ολοκληρωμένη αστική παρέμβαση», συμπλήρωσε. Η ίδια επεσήμανε ότι το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Θεσσαλονίκης, που σύντομα θα αρχίσει να αναθεωρείται, περιλαμβάνει προτάσεις και πρωτοβουλίες για την ανάδειξη ιστορικών μνημείων. Την πεποίθηση ότι **το ΥΠ.ΠΟ πρέπει να ξεκαθαρίσει πώς εννοεί την προστασία και να θέσει κανόνες σύμφωνα με τη Χάρτα Βιομηχανικής Κληρονομιάς και την ελληνική νομοθεσία**, εξέφρασε ο πρόεδρος του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης (ΣΑΘ), **Κώστας Μπελιμπασάκης**, καταλήγοντας στη διαπίστωση ότι σε καμία χώρα της Ευρώπης βιομηχανικά συγκροτήματα αυτής της αξίας δεν αφήνονται σε τέτοια εγκατάλειψη. Τέλος, ο πρόεδρος του ΣΑΘ συμφώνησε ότι θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια εκτενής έρευνα για την τεκμηρίωση το τι θα πρέπει να γίνει, πιθανώς μέσω κλειστού διαγωνισμού.

Παρεμβάσεις πραγματοποίησαν ακόμη, μεταξύ άλλων, ο δημοτικός σύμβουλος **Ανδρέας Κουράκης**, πρώην πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ (που συμφώνησε με την ανάγκη σύστασης του φορέα με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων) και από πλευράς των ιδιοκτητών ο **Β. Ζαφειρίδης** (που επίσης συναίνεσε στη δημιουργία του οργάνου, ώστε να βρεθεί επιτέλους μια αμοιβαία επωφελής λύση).

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΦΙΞ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

ΚΑΙ ΤΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ

Ο αρχικός πυρήνας του εργοστασίου ιδρύθηκε το 1892 από τους Αλλατίνη, Μισραχί και Φερνάντεζ ως οινόπνευματοποιείο και στη συνέχεια μετατράπηκε σε ζυθοποιείο. Το συγκρότημα άρχισε να λειτουργεί το 1893. Το 1920 το «Ζυθοποιείο Όλυμπος» συνενώνεται με το «Ζυθοποιείο Νάουσα». Έτσι τα δύο ζυθοποιεία της Θεσσαλονίκης λειτουργούν κάτω από την επωνυμία «ΟΛΥΜΠΟΣ ΝΑΟΥΣΑ». Το 1926 η πλειοψηφία των μετοχών περνά στην Αθηναϊκή εταιρεία ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ. Το εργοστάσιο ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ μεταπολεμικά συνεχίζει να λειτουργεί όχι μόνο ως ζυθοποιείο - παγοποιείο αλλά παράγει και άλλα προϊόντα όπως χυμούς κλπ.

Όπως τόνισε η κα Δούση, παρουσιάζοντας τα αποτελέσματα της έρευνας, τα κτίρια του συγκροτήματος είναι κατασκευασμένα με περιμετρική φέρουσα τοιχοποιία επενδεδυμένη με εμφανείς συμπαγείς οπτόπλινθους. Τα αρχικά τμήματα τα οποία διασώζονται ως σήμερα έχουν εσωτερικό μεταλλικό σκελετό, ο οποίος αποτελείται από σιδηρές δοκούς κύριες και δευτερεύουσες και μεταλλικά υποστηλώματα.

Το δομικό σύστημα το οποίο υιοθετήθηκε για την κατασκευή των παλαιότερων κτιρίων του συγκροτήματος (1882-1926), ήταν μια ορθολογική επιλογή, πρωτοπόρα για την εποχή της. Το μοντέλο αυτό κατασκευής που παρατηρούμε στα αρχικά τμήματα του συγκροτήματος Φιξ είχε εισαχθεί από την Ευρώπη όπου αποτελούσε το κυρίαρχο μοντέλο κατασκευής πολυώροφων εργοστασίων.

Το δομικό αυτό σύστημα, βασισμένο στις δυνατότητες του σιδήρου ως οικοδομικού υλικού εξασφάλιζε μια αρκετά «πυρασφαλής» κατασκευή, μια και οι πυρκαγιές ήταν η μάστιγα των βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Εξασφάλιζε επίσης την πραγματοποίηση πολυώροφων κτιρίων με δυνατότητα ελεύθερης διευθέτησης του μηχανολογικού εξοπλισμού λόγω της απουσίας εσωτερικών τοιχοποιιών καθώς και τη δημιουργία οπών για τις κατακόρυφες διελεύσεις του εξοπλισμού και των προϊόντων.

Η επιλογή αυτή συνετέλεσε επίσης σημαντικά, στην πολύ καλή συμπεριφορά των κτιρίων στο χρόνο, παρά τις διαρκείς μετατροπές, προσθήκες, φθορές και την πλήρη εγκατάλειψή τους κατά τη τελευταία εικοσαετία. Στην πλειοψηφία τους οι τοιχοποιίες, τα μεταλλικά εσωτερικά υποστηλώματα και τα δάπεδα των ιστορικών κτιρίων διατηρούνται σε καλή κατάσταση. Εκτεταμένες βλάβες παρατηρούνται στις περιοχές όπου υπάρχει κατάρρευση στεγών.

Σε επόμενες οικοδομικές φάσεις (1926- 1980) χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά το οπλισμένο σκυρόδεμα, είτε για την επέκταση υφισταμένων κελυφών, είτε για την αντικατάσταση και ενίσχυση των αρχικών δομικών στοιχείων. Τα τμήματα αυτά αν και αποτελούν νεώτερες κατασκευές, εμφανίζουν εκτεταμένες φθορές, οι οποίες κυρίως οφείλονται στη διάβρωση του σιδηροπλισμού από την υγρασία και τη γήρανση του σκυροδέματος.

Οι όψεις με τη χαρακτηριστική βιομηχανική μορφή, διαμορφώνονται με εμφανείς οπτόπλινθους και κοσμούνται με περίτεχνες σιδηρές πλάκες, οι οποίες βρίσκονται στα ύψη των πατωμάτων και δηλώνουν τα σημεία αγκύρωσης των ελκυστήρων, οι οποίοι «δένουν» κατά την εγκάρσια διεύθυνση και περιμετρικά τα κτίρια. Αξίζει να σημειωθεί ότι πανομοιότυπες σιδηρές περίτεχνες πλάκες συναντάμε και στα κτίρια του συγκροτήματος των Μύλων Allatini, το οποίο είναι μεταγενέστερο

Βέβαια η εικόνα των κτιρίων του συγκροτήματος σήμερα δεν παρουσιάζει κατασκευαστική ομοιομορφία, δεδομένου ότι οι διαδοχικές επεμβάσεις και μετασηματισμοί που υπέστη κατά τη μακρόχρονη λειτουργία του είχαν ως αποτέλεσμα την αλλοίωση της αρχικής κατασκευαστικής τους δομής. Διατηρούνται ωστόσο αναλλοίωτα τμήματα της αρχικής εξαιρετικής και πρωτότυπης κατασκευής, τα οποία σε συνδυασμό με ορισμένα τμήματα του μηχανολογικού εξοπλισμού τα οποία διασώζονται αξίζει να μελετηθούν και να αναδειχθούν.

Από το 1980 οπότε και τερματίστηκε η λειτουργία του εργοστασίου έως σήμερα, τόσο το εξαιρετικής κατασκευής κτιριακό απόθεμα, όσο και ο σημαντικός μηχανολογικός εξοπλισμός του εργοστασίου, υφίσταται τη λεηλασία των ανθρώπων και τα διαβρωτικά αποτελέσματα των καιρικών συνθηκών και του χρόνου

Την ευθύνη οργάνωσης της ημερίδας είχε η Μόνιμη Επιτροπή Αρχιτεκτονικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ΤΚΜ και συγκεκριμένα οι αρχιτέκτονες Μαρία Δούση, Βιβιάννα Μεταλληνού, Βίκυ Παπαγεωργίου και Καίτη Πετρίδου ■